

שיר השירים

נפרש את המשל, ולאחריו = הנמשל.

פרק א :

א. שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה - (שלמה המלך שר אלף וחמשה שירים) והשיר הזה יותר מובחר מכל השירים ששר שלמה.

ב. יִשְׁקֶנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ - (משל על עם ישראל שמבקשים מה' מי יתן שתנשק אותנו בפיך = שתדבר אתנו שאר הדברות כמו שתי הדברות הראשונות).

ג. כִּי טוֹבִים דְּדִיךְ מֵיַיִן - כי יותר טובה האהבה שלך מיין = יותר טוב הדברים ששמעתי מפיך משבעים פנים שבתורה. יין גמטריא - שבעים.

ד. לְרִיחַ שְׁמֵינֶיךָ טוֹבִים - מריח השמנים הטובים שאתה סך בשרך בהם.

ה. שְׁמֵן תּוֹרֵךְ שְׁמֶךָ - והשמן תמרוקים שאתה סך בשרך בהם פרסמו את שמך.

ו. עַל כֵּן עֲלָמוֹת אֶהְבֶּנְךָ - לכן הנערות אוהבות אותך = הגוים רוצים גם בקרבת ה' מפני שרואים את גדלותו וכבודו.

ז. מִשְׁכְּנֵי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה - משוך אותי קצת ואני ארוץ אחריך הרבה.

ח. הִבִּיאֵנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו - אפילו שהמלך הביא אותי לחדרי הארמון שלו ויש שם הרבה תענוגות.

ט. נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בְּךָ - אבל אנחנו רוצים לשמוח עם המלך.

י. נִזְכִּירָה דְּדִיךְ מֵיַיִן - נזכיר שם את אהבתך שיותר טובה מיין.

יא. מִיִּשְׂרָאֵל אֶהְבֶּנְךָ - הישרים אוהבים אותך בגלל שאתה ישר.

יב. שְׁחֹרָה אֲנִי וְנֶאֱמָרָה - שחורה אני במראה, ויפה בצורת האיברים = שחורה בכונה, ויפה בקיום מצות.

יג. בָּנוֹת יְרוּשָׁלַם - אומרת למי שגר בסביבות ירושלים = לגוים.

יד. כֹּאֲהֲלֵי קֶדֶר - כמו האהלים של הבדויים שהם שחורים כך אני = שחורה בין אדם לחבירו.

טו. כִּירְעוֹת שִׁלְמָה - אבל קלה אני להתכבס ולהיות לבנה כמו הבדים של שלמה = בין אדם למקום.

טז. אֵל תִּרְאוּנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחַרְתָּ - אל תסתכלו עלי בבזיון שאני מאד שחורה כי לא נולדתי כך.

יז. שִׁשְׁזַפְתִּנִי הַשֶּׁמֶשׁ - רק השמש השחירה אותי ובקל אני יכולה לחזור ולהיות לבנה.

יח. בְּנֵי אֲמִי נִחְרוּ בִּי - בני אמי (הגויים) כעסו עלי.

יט. שְׁמֵנִי נִטְרָה אֶת הַכֶּרְמִים - הם שמו אותי שאני אשמור על הכרם שלהם ולכן הושחרתי.

כ. כֶּרְמֵי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי - ולא שמרתי על כרמי, ולא יכלתי לחזור לביתי ולהיות בצל.

כא. הַגִּידָה לִּי שְׂאֵהָבָה נִפְשִׁי - שואלת את המלך שהיא אוהבת.

כב. אֵיכָה תִרְעָה אֵיכָה תִרְבִּיץ בַּצְּהָרִים - איפה אתה רועה ומשכיב את הצאן שלך בצהרים - הודיעני מקומך.

כג. שִׁלְמָה אֶהְיָה כְּעֵטִיָּה - אשר למה אני צריכה לשוטט ממקום למקום לחפש אותך.

כד. עַל עֲדָרֵי חֲבָרֶיךָ - אצל עדרי הרועים (למצוא את מקומך).

כה. אִם לֹא תִדְעִי לָךְ הַיָּפָה בְּנָשִׁים - (עונה לה ה') אם את לא יודעת היכן אני = כנגד שחרחרת אומר לה היפה בנשים.

כו. צֹאֵי לָךְ בְּעֵקְבֵי הַצֹּאן - תצאי ותלכי בפסיעות של הצאן = תתנהגי כמעשי הראשונים.

כז. ורְעִי אֶת גְּדִיתֶיךָ עַל מִשְׁכְּנוֹת הָרָעִים - ותרעי את הצאן ליד שאר הרועים = תלמדי את התשב"ר בבתי מדרשות.

כח. לְסִסְתִּי בְּרִכְבֵּי פְרָעָה - לסוסה של פרעה שהיא הכי יפה בעולם = המלך עונה לעם ישראל שהם מאד יפים בעיניו.

כט. דְּמִיתֶיךָ רְעִיתִי - אני מדמה את אשתי.

ל. נֶאֱוֹו לְחֵינֶיךָ בְּתָרִים - יפים הלחיים שלך עם השרשרת חוליות זהב = בתורה.

לא. צֹאֲרֶךְךָ בְּחֵרוּזִים - צוארך יפה עם המחרוזת יהלומים = מצוות.

לב. יֵא. תּוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה לָךְ עִם נִקְדוֹת הַכֶּסֶף - שרשרת זהב עם נקודות כסף עשיתי לך.

לג. יב. עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ בְּמִסְבוֹ - בעוד שהמלך הסב לאכול איתי = מתן תורה.

לד. נְרָדִי נָתַן רִיחוֹ - הבושם שלי הפיץ ריח = שאמרנו נעשה ונשמע.

לה. יג. צְרוּר הַמֶּר דּוֹדִי לִי - דודי נתן לי בקבוק מור - בושם.

לו. יד. בֵּין שְׂדֵי יַלְדָּי - מתמיד להיות אתי = בין שני הבדים שוכן.

יד. אֲשַׁכַּל הַכֶּפֶר דּוּדֵי לִי - אשכל של בושם נתן לי דודי.
בְּכַרְמֵי עֵין גֶּדִי - שגודל בכרמי עין גדי = שהשם שכן בארץ ישראל.
טו. הֵנֶךְ יִפֶּה רַעֲיָתִי - המלך עונה לה שאת יפה אשתי = במעשי האבות.
הֵנֶךְ יִפֶּה עֵינֶיךָ יוֹנִים - את יפה ועיניך יפות כעיני היונים = במעשי עצמך.
טז. הֵנֶךְ יִפֶּה דּוּדֵי אֵף נְעִים - עונה לו, אתה יפה וגם נעים להיות אתך = השם יפה לצדיקים ולרשעים.
אף עֲרִשְׁנוּ רַעְנָה - גם המטה שלנו עשויה מעץ לח = המשכן.
יז. קְרוֹת בְּתֵינוּ אֲרָזִים - העצים של הבית עשויים מעץ ארז.
רְהִיטְנוּ בְרוֹתִים - הרהיטים של הבית עשויים מעץ ברוש.

פרק ב:

א. אֲנִי חֲבַצְלַת הַשָּׁרוֹן - היא אומרת לו : אני כמו שושנה משובחת שגודלת בשרון, אדמה פוריה.
שׁוֹשַׁנֹּת הָעֲמָקִים - וכמו שושנה שגודלת בעמקים, אדמה לחה.
ב. כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין הַחוֹחִים - הוא אומר לה : את כמו שושנה שגדלה בין הקוצים והם מנקבים אותה והיא נשאת יפה.
ג. כִּן רַעֲיָתִי בֵּין הַבְּנוֹת - כך אשתי בין הבנות = עם ישראל בין הגויים נשאת בנאמנותה לה'.
ג. כְּתַפּוּחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר - אומרת לו = כמו עץ תפוח בתוך יער עצי סרק.
כִּן דּוּדֵי בֵּין הַבְּנִים - כך דודי בין הבחורים = כך ה' בין כל האלילים.
בְּצִלוֹ חֲמֹדְתִי וְיִשְׁבְּתִי - בצל התפוח רציתי לשבת וישבתי.
וּפְרִיּוֹ מֵתוֹק לַחֲפִי - ופרי התפוח מתוק לחיך שלי = מתן תורה.
ד. הַבִּיאֲנִי אֶל בַּיִת הַיֵּינִן - הביא אותי אל הבית ששותים בו יין = המשכן.
וְדַגְלוּ עָלַי אֶהָבָה - הרים את דגלו מעלי לפרסם לכולם את אהבתו אלי = הדגלים.
ה. סִמְכוּנֵי בְּאֲשִׁישׁוֹת - תחזקו אותי עם כוסות יין.
רְפֹדוּנֵי בְּתַפּוּחִים - תציעו מסביב למטתי תפוחים לריח טוב כמו שעושים לחולים.
כִּי חוֹלַת אֶהָבָה אָנִי - כי אני חולה מחמת אהבה = ורוצה קרבת האלוקים.
ו. שְׁמָאלוֹ תַּחַת לְרֵאשִׁי - שמאלו שם מתחת לראשי.
וַיִּמְיֵנוּ תַּחֲבֻקְנִי - וחבקני עם יד ימינו - השראת השכינה במשכן.
ז. הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם - ה' משביע את הגויים.
בְּצַבָּאוֹת אוֹ בְּאֵילוֹת הַשָּׂדֶה - נקבת הצבי והאיל, שתהיו הפקר כמותם.
אִם תַּעֲרִירוּ וְאִם תַּעֲוֹרוּ - אם תעוררו = ע"י שתעשו לעם ישראל הרבה יסורים ואני אצטרך לגאלם.
אֶת הָאֶהָבָה עַד שְׁתַּחֲפֹץ - את האהבה שלי לעם ישראל עד שארצה = לגאלם.
ח. קוֹל דּוּדֵי הַנָּה זֶה בָּא - קול צעדי דודי הנה ממחר לבא לגאלם.
מִדְּלַג עַל הַהָרִים מְקַפֵּץ עַל הַגְּבְעוֹת - קופץ מעל ההרים והגבעות.
ט. דוֹמָה דּוּדֵי לְצָבִי - בקלות מרוצתו דומה לצבי.
אוֹ לְעֹפֶר הָאֵילִים - ולאיל קטן.
הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר כְּתָלָנוּ - הנה הוא כבר קרוב אלינו מאחורי הקיר.
מִשְׁגִּיחַ מִן הַחֲלוֹן - מתבונן בנו מן החלון.
מִצִּיץ מִן הַחַרְפִּים - מציץ מהחריצים = מתי אנחנו כבר ראויים להגאל.
י. עֲנֵה דּוּדֵי וְאָמַר לִי - דודי אמר לי.
קוֹמִי לְךָ רַעֲיָתִי יָפְתִי וְלָכִי לְךָ - תקומי ותלכי = תצאי ממצרים.
רמז שתסתיים הגלות :
יא. כִּי הִנֵּה הִסְתּוֹ עָבַר - כי הקור עבר = השעבוד.
הַגִּשְׁם חֲלַף הַלֶּךְ לוֹ - הגשם עבר ונגמר = השעבוד במצרים.
כבר הניע זמן הגאולה :
יב. הַנְּצִינִים נִרְאוּ בְּאֶרֶץ - הפרחים נראים כבר בארץ = משה ואהרן נמצאים.
עֵת הַזְּמִיר הַגִּיעַ - הזמן שהציפורים שרים הגיע = והזמן של שירת היס.
וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאֶרְצָנוּ - וקול העוף ששמו תור נשמע בארץ = וקול של משה נשמע בהר סיני.

עם ישראל כבר מוכן להיגאל :

יג. **הַתְּאַנָּה חֲנֻטָּה פְּגִיָּה** - התאנה הוציאה את הפרות לפני גמר בישולם, פגיה- קטן יותר מחנטה.
וְהַגְּפָנִים סִמְדָר נִתְּנוּ רִיחַ - והגפנים הוציאו את הענבים לפני גמר בישולם = הגיע זמן הביכורים והנסכים.
קוּמִי לֶךְ רַעֲיָתִי יַפְתִּי וְלִכִּי לֶךְ - קומי רעייתי היפה ולכי = לארץ ישראל.
יִדְיוֹנְתִי בַחֲגוּי הַסֵּלַע - מדמה אותה ליונה: שמסתתרת בבקעי הסלע = עם ישראל כשמצרים רדפו אחריהם.
בְּסִתְרַת הַמְּדַרְגָּה - במדרגה הכי נמוכה ומוסתרת = היו מוקפים מכל צד, היס, המדבר, והמצרים.
הַרְאִינִי אֶת מְרָאִיךְ - רוצה לראות אותה ביופיה = נסיון, שירדו לתוך היס.
הַשְּׂמִיעֵינִי אֶת קוֹלְךָ - רוצה לשמוע אותה = שיתפללו.
כִּי קוֹלְךָ עָרַב וּמְרָאִיךְ נְאוּהָ - כי קולך ערב לשמוע ומראך יפה.
טו. אֶחָזוּ לָנוּ שׁוֹעֲלִים - תתפסו לנו את השועלים = תתפסו את המצרים.
שׁוֹעֲלִים קִטְנִים מְחַבְּלִים כְּרָמִים - השועלים הקטנים שהם משחיתים את הכרמים = השחיתו את עם ישראל במצרים.

וּכְרָמֵינוּ סִמְדָר - ובפרט עכשיו כשהכרם בגמר בישולו.

טז. דוּדֵי לִי וְאֲנִי לוֹ - דודי נאמן לי ואני לו = ה': והייתם לי סגולה, אני: נעשה ונשמע.
הַרְעָה בְּשׁוֹשָׁנִים - שהוא רועה צאנו במקום שיש שושנים לבן ואדום = מסר לנו מצוות עשה ולא שתעשה.
יז. עַד שְׁיַפּוּחַ הַיּוֹם - (עד שהיום חס בחדשי הקיץ = עשית העגל.
וְנָסוּ הַצִּלְלִים והלך הצל שלנו = והלך הזכויות שלנו שמגינות עלינו כצל.
סֵב דָּמָה לֶךְ דוּדֵי לְצַבִּי - תסתובב ותרוץ כמו צבי = תרוץ בלי להתמהמה אולי ירצה באומה אחרת.
אוּ לְעַפְרַת הָאֵילִים - או כמו איל קטן.

עַל הָרֵי בְּתָר - על הרים גבוהים וחדים ואין שם אנשים = מזכירים לו את ברית בין הבתרים.

פרק ג :

א. עַל מִשְׁכְּבֵי בְלִילוֹת - כששכבתי בלילה = אחרי מעשה העגל.

בְּקִשְׁתִּי אֶת שְׂאֵהְבָה נִפְשִׁי - חפשתי את אהובי = חפשתי את ה'.

בְּקִשְׁתִּיו וְלֹא מִצְאָתִיו - חפשתי ולא מצאתי אותו = לא שכן בתוך עם ישראל 38 שנה במדבר.

ב. אֶקוּמָה נָא וְאֶסֹבְבָה בְּעִיר - אני אקום ממטתי ואסתובב בעיר = הסתובבתי במדבר.

בְּשׁוֹקִים וּבְרַחְבּוֹת - בשוק וברחובות.

אֲבַקֶּשֶׁה אֶת שְׂאֵהְבָה נִפְשִׁי - אחפש את אהובי = רציתי קרבת ה'.

בְּקִשְׁתִּיו וְלֹא מִצְאָתִיו - חפשתי ולא מצאתי = וה' לא התרצה לי.

ג. **מִצְאוֹנֵי הַשְּׂמֵרִים הַסְּבָבִים בְּעִיר** - מצאו אותי השומרים של העיר = מצאו אותי משה ואהרן המנהיגים אותי

אֶת שְׂאֵהְבָה נִפְשִׁי רְאִיתָם - שאלתי אותם האם ראו את אהובי = ולא מצאו נבואה מה'.

ד. **כִּמְעַט שְׁעַבְרָתִי מֵהֶם** - זמן מעט אחרי שהלכתי מהם = אחרי שמשה ואהרן מתו.

עַד שְׂמִצְאָתִי אֶת שְׂאֵהְבָה נִפְשִׁי - עד שמצאתי את אהובי = מצאתי את ה' בזמן יהושע.

אֶחֱזָתִיו וְלֹא אֶרְפְּנוּ - אחזתי בו ולא הרפתי את האחיזה בו.

עַד שְׁהִבִּיאָתִיו אֶל בֵּית אָמִי - עד שהבאתי אותו אל בית אימי = ארץ ישראל.

וְאֶל חֹדֶר הוֹרְתִי - ואל חדר אימי שהיתי שם בהריון = בית המקדש.

ה. **הַשְּׂבַעֲתִי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם** - היא משביעה את מי שגר בסביבות ירושלים = הגויים.

בְּצַבָּאוֹת אוּ בְּאֵילוֹת הַשָּׂדֶה - שתהיו הפקר כמו נקבת הצבי והאיל.

אִם תַּעֲרִירוּ וְאִם תַּעֲזְרוּ - אם תעוררו את ה' שיפסיק לאהוב אותי.

אֶת הָאֵהְבָה עַד שְׂתַחַפֵּץ - בעוד שהוא חפץ בי.

ו. **מִי זֹאת עֹלָה מִן הַמִּדְבָּר** - מספרת בשבחה, הידעתן מי היא זאת שעלתה מהמדבר = כשעלו ממצרים.

כְּתִמְרוֹת עֶשֶׂן - כמו עמוד עשן נראית מרחוק = עמוד אש וענן.

מִקְטָרֶת מוֹר וְלִבְנוֹהָ - מבעירה בשמים מור ולבונה וריחה הטוב מריח למרחוק = המזבח שהקטירו קטורת.

מִפֶּלֶל אֲבָקֶת רוּכַל - ומכל הבשמים הנמצאים אצל הרוכל = בקטורת יש הרבה סוגי בשמים.

ז. **הִנֵּה מִטּוֹתַי שְׁלֹשְׁלֵמָה** - הנה המטה של אהובה שמדמה אותו לשלמה המלך שהיה חכם מכל האדם = בית

המקדש.

שְׁשִׁים גְבוּרִים סָבִיב לָהּ - כ"כ שמר עלי עד ששם שישים גיבורים לשמור עלי = 24 משמרות כהונה, 24 משמרות לוי, 12 משמרות של ישראל היו שומרים על בית המקדש.

מִגְבְּרֵי יִשְׂרָאֵל - והשומרים היו מהגיבורים של עם ישראל = צדיקים.

ח.כָּלֶם אַחְזִי חָרֵב - כולם אחזים כל הזמן את החרב ושומרים = נלחמים ביצר הרע.

מְלַמְדֵי מִלְחָמָה - מורגלים במלחמה.

אִישׁ חָרְבוֹ עַל יָרְכוֹ - כל אחד החרב מזומנת לו בצידו ותלויה על יד ירכו.

מִפְּחַד בְּלִילוֹת - מפחד הגנבים והשודדים שנמצאים בלילה = אולי יכשל ויקבל צרות כלילה.

ט.אֶפְרַיִם עָשָׂה לֹו הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה - מטה עשה לו אהובה שהוא חשוב כמו המלך שלמה = בית המקדש.

מַעְצֵי הַלְּבָנוֹן - מהעצים המובחרים שגדלים בלבנון.

י.עֲמוּדָיו עָשָׂה כְּסָף - העמודים של המטה עשה מכסף.

רְפִידָתוֹ זָהָב - ציפה אותו זהב.

מִרְכָּבוֹ אֲרָגְמָן - המכסה של המרכבה מארגמן = היריעות.

תֹּזְכוֹ רְצוּף אֶהָבָה - בתוך האפיריון בוערת אהבה = השראת השכינה.

מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלַם - יותר מכל מי שגר מסביבות ירושלים הגויים.

יא.צִאֲנֶיהָ וּרְאִינָהּ - מתפארת בעיני כולם, צאו ותראו.

בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמֶלֶךְ שְׁלֹמֹה - מי שגר בסביבות לציין, במלך שלמה = בכבוד ה' ובתפארתו שהתגלה לנו ביום מתן תורה.

בְּעֶטְרָה שְׁעֶטְרָה לֹו אֲמֹו - בכתר ששמה לו אימו = בכבוד הגדול שהיה לנו בזמן שעם ישראל אמרו נעשה ונשמע וקבלו אותו לאלוקים שזה כמו שאומתו שמה לו כתר. (כמו שתמיד האמא שמה עטרה לבנה =

כך במשל כאילו עם ישראל הם המעטרים את ה' בתואר "ה' הוא אלוקינו" ואנחנו עמו וצאן מרעיתו)

בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ - ביום שהתחתן אתי = מתן תורה.

וּבְיוֹם שְׂמִחַת לְבוֹ - וביום ששמח לבו אתי בחתונה = מתן תורה.

פְּרָק ד':

א. הַנֶּנֶךְ יָפָה רְעִיתִי אומר לה שהיית יפה = ה' לעם ישראל.

הַנֶּנֶךְ יָפָה עֵינַיִךְ יוֹנִים - את יפה ועיניך יפות כמו עיני יונים.

מִבְּעַד לְצַמְתְּךָ - מבפנים לצמה של השערות שלך.

שְׁעָרְךָ פְּעֵדֵר הָעֵזִים - השער שלך יפה כמו עדר עיזים = כל אחד בעם ישראל חביב על ה'.

שְׁגֻלְשׁוֹ מְהֵרָה גִלְעָד - שדלגו מהר גלעד שהשער שלהם מבהיק ביופיו ונראה לבן מרחוק = כמו יעקב שירד למצרים בהר גלעד.

ב.שְׁנִיךָ פְּעֵדֵר הַקְּצֻבּוֹת - שניך לבנות כמו עדר כבשים שכולם נראים אותו דבר.

שְׁעֵלוּ מִן הַרְחָצָה - שהתרחצו והצמר שלהם מאוד לבן.

שְׁכָלֶם מִתְאַיְמוֹת כל השיניים שלמות.

וְשִׁפְלָה אֵין בָּהֶם - וחסרון אין בהם.

ג.כַּחוּט הַשְּׁנִי שְׁפֵתֶיךָ - השפתים שלך יפים כמו חוט אדום = מה שעם ישראל מדברים הם מקיימים.

וּמִדְּבָרֶיךָ נֶאֱוָה - הדיבור שלך יפה.

כְּפֶלַח הַרְמוֹן רְקֵתְךָ - כמו פלח חצי רימון נראה הפנים שלך = אפילו הרקים בעם ישראל מלאים מצוות כרימון.

מִבְּעַד לְצַמְתְּךָ - מתחת לקליעת השערות שלך = מתחת תלמידי החכמים שעמי הארץ שומעים בקולם.

ד.כְּמַגְדֵל דָּוִד צִנְאָרְךָ - הצואר שלך זקוף וישר כמו מגדל דוד = הסנהדרין שכולם באים ללמוד מהם.

בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת - בנוי לנוי שכולם מסתכלים בו.

אֶלְף הַמְּגוֹן תְּלוּי עֲלָיו - הרבה מגינים תלויים על המגדל.

כָּל שְׁלֹטֵי הַגְּבוּרִים - כל מגיני הגיבורים = התלמידים נקראים מגינים, והם באים ללמוד מהסנהדרין.

ה.שְׁנֵי שְׁדִיךָ - שני השדים שלך = משה ואהרן שהם מניקים תורה לעם ישראל.

כְּשְׁנֵי עֶפְרַיִם תְּאוּמֵי צְבִיָּה - כמו שני צבאים צעירים תאומים = שניהם שקולים זה כזה.

הַרְוֵעִים בְּשׁוֹשְׁנִים - הרועים את צאנם במקום שיש שושנים = מדריכים את עם ישראל בדרך נוחה ורכה.

ו.עַד שְׁיַפּוּחַ הַיּוֹם - (המצב הזה ימשך)עד שיתחמם היום = מתת משה ואהרן.

וְנִסּוּ הַצְּלָלִים - וילך הצל = ענני הכבוד.

אֶלְךָ לִי אֵל הַר הַמּוֹר - אלך אל הר הבושם ששמו מור = ירושלים.

וְאֵל גְּבַעַת הַלְּבוּנָה - ואל גבעה שיש שם בושם ששמו לבונה = בית המקדש.

ז. כֶּלֶךְ יִפָּה רַעֲיָתִי - כולך יפה אשתי = במצות עשה.

וּמוֹם אֵין בְּךָ - ואין בך חסרון = מצות לא תעשה.

ח. אֲתִי מְלַבְּנוֹן כְּלָה - אומר לכלה כשתלכי מהלבנון תלכי איתי = ה' הולך איתם לגלות במצרים.

אֲתִי מְלַבְּנוֹן תְּבוּאֵי - ואחזור איתך מהלבנון = אחזור איתך מהגלות.

תְּשׁוּרֵי מְרֹאֵשׁ אֲמַנָּה - תסתכלי עלי מראש ההר שנקרא אמנה = שראו בים סוף את ה' ויאמינו בה' ובמשה.

מְרֹאֵשׁ שְׁנִיר וְחַרְמוֹן - מראש הר השלג = שמלבין עוונות של ישראל.

מִמַּעֲנוֹת אֲרִיֹת - ממוקמות שגרים אריות = עשו וישמאל יושבים בדרך לארץ ישראל.

מִהַרְרֵי נְמָרִים - מהרים שיש שם נמרים = סיחון ועוג.

ט. לִבְבַתְּנִי אַחֲתֵי כְלָה - משכת את ליבי = עם ישראל גרמו במעלותיהם שה' יחבב אותם.

לִבְבַתְּנִי בְּאַחַת מַעֲיִינֶיךָ - משכת את ליבי אפילו ביופי עין אחת = אפילו מעלה אחת של עם ישראל.

בְּאַחַד עֶנְק מִצּוֹרֶיךָ - בתכשיט אחד שתלוי על הצואר שלך = במעלה אחת שיש לך

י. מָה יָפוּ דְדִיךָ אַחֲתֵי כְלָה - כמה יפה ונעים אהבתך = כמה יפה שעם ישראל עושים גמילות חסדים

מֵה טְבוּ דְדִיךָ מֵיָן - כמה טוב אהבתך שזה יותר טוב מיין = שעם ישראל עוסקים בתורה.

וְרִיחַ שְׁמִינֶיךָ מְכַל בְּשָׂמִים - הריח של השמן ששכת את הגוף שלך יותר טוב מכל הבשמים = עבודת הכהנים שנמשכו בשמן.

יא. נִפְתַּת תַּטְפָּנָה שְׁפֹתֶיךָ כְלָה - הדיבור שלך זה כמו דבר מתוק שנוטף מהשפתים = סודות התורה.

דָּבַשׁ וְחֶלֶב תַּחַת לְשׁוֹנֶיךָ - וכמו שדבש וחלב נוטפים מתחת לשונך = רמזי ודרושי התורה.

וְרִיחַ שְׁלִמְתֶיךָ כְּרִיחַ לְבָנוֹן - וריח בגדיך כמו ריח נעים שיש ביערות הלבנון = פשוטי התורה שהוא כמו לבוש.

יב. גֵן נְעוּל אַחֲתֵי כְלָה - כלתי צנועה כמו גן נעול שאי אפשר להכנס אליו.

גֵל נְעוּל מַעֲיָן חֲתוּם - כמו מעיין נעול וסגור = שעם ישראל צנועים.

יג. שְׁלַחֲךָ פְּרָדִים רְמוּנִים - אפילו בשדה "השלחין" שצריך תמיד להשקותו גודל פרדס רימונים.

עִם פְּרֵי מְגֵדִים - עם פרות משובחים = אפילו הקטנים בעם ישראל מלאים מצוות כרימון.

כְּפָרִים עִם נְרָדִים - מיני בושם גודל שם.

יד. נֶרְדִּי וְכַרְכֹּם קִנְיָה וְקַנְמוֹן - סוגי בשמים שגדלים שם.

עִם כָּל עֵצֵי לְבוּנָה - שריחם נעים.

מֵר וְאַהֲלוֹת עִם כָּל רֹאשֵׁי בְּשָׂמִים - סוגי בשמים עם כל המובחר שבבשמים.

טו. מַעֲיָן גְּנִים בְּאֵר מַיִם חַיִּים - משקה את השדה מעיין ובאר מים חיים = הסיבה שעם ישראל כ"כ משובחים שיש להם את התורה.

וְנִזְלִים מִן לְבָנוֹן - ומים נשפכים לשם זה מהר לבנון שיש שם מים משובחים.

טז. עוֹרֵי צִפּוֹן וּבּוּאֵי תִימָן - תתעוררי רוח צפון ודרום = עם ישראל יתקבצו לארץ ישראל.

הַפִּיחֵי גְנֵי יִזְלוּ בְּשָׂמֵינוּ - תנשבו רוח בגן ויזל ריח הטוב שלך למרחוק = שיצא שם של עם ישראל למרחוק.

יז. בָּא דוֹדֵי לָגְנוּ וַיֹּאכְל פְּרֵי מְגֵדִיו - אומרת לו שיבוא לגן ויאכל מהפרות המשובחים = עם ישראל אומרים לה' שיבוא לשכון בתוך עם ישראל ויתמיד להשאר אתנו.

פרק ה:

א. בְּאֲתֵי לָגְנִי אַחֲתֵי כְלָה - ועונה לה: באתי לגן שלי = עונה לה ה' באתי לשכון בתוכך.

אֲרִיתִי מוֹרֵי עִם בְּשָׂמֵי - לקטתי מור עם בושם = הרחתי את הבושם של הקטורת.

אֲכַלְתִּי יַעֲרֵי עִם דְּבָשִׁי - אכלתי את הקנה של הדבש עם הדבש = קרבנות

שְׁתִּיתִי יַיִנִי עִם חֶלְבִי - שתיתי יין עם חלב = נסכים.

אֲכָלוּ רְעִים - אכלו חברים = הכהנים אוכלים את הקרבנות.

שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים - תשתו ותשתכרו חברים = הלויים שאומרים שירה על היין.

ב. אֲנִי יֹשֵׁנָה וְלִפֵּי עֵר - היא אומרת: אני ישנה אבל הלב שלי עוד ער = גלות בבל, ותלמידי החכמים.

קוֹל דוֹדֵי דוֹפֵק - והקול של בעלי דופק על הדלת = הנביאים.

פִּתְחֵי לֵי אַחֲתֵי - תפתחי לי את הדלת אחותי = תחזרי בתשובה כדי שאוכל לחזור לארץ ישראל.
רְעִיָּתִי יוֹנָתִי תַמְתִּי - אשתי היפה כיונה ושלמה בלי מום.
שְׂרָאשִׁי נִמְלָא טַל - שהראש שלי התמלא בטל כי עמדתי בחץ = התורה.
קִנְצוֹתַי רְסִיסֵי לֵילָה - השערות שלי יש עליהם טיפות גשם = המצוות.
ג. פִּשְׁטֵי אֶת פְּתִיחֵי - הורדתי את הבגד שלי, הכנתי את עצמי לשינה = בגלות הורדתי את המידות הטובות שלי.
אֵיכָכָה אֶלְבָּשָׁנָה - איך אתלבש חזרה = איך אחזור למידות הטובות שלי.
רְחַצְתִּי אֶת רַגְלֵי - רחצתי כבר את הרגלים לפני השנה = הלכתי אחר תאוותי.
אֵיכָכָה אֶטְנַפֵּם - איך אני אלכלך אותם = מתאבק בעפר תלמידי חכמים (זה כינוי של מניעת תענוגים).
ד. דוּדֵי שְׁלַח יָדוֹ מִן הַחֹר - ובעלי הכניס ידו דרך החור שבדלת = בסוף שבעים שנה נחרבה בבל.
וּמַעֲי הַמּוֹ עָלָיו - ומעי הצטערו והתגעגעו אליו = תפילת דניאל שיגמר הגלות.
ה. קִמְתִּי אֲנִי לְפֶתַח לְדוּדֵי - קמתי ממטתי לפתוח לדודי את הדלת = שבו בתשובה והבדילו נשים נכריות.
וְיָדֵי נְטָפוֹ מוֹר - והידים שלי נטף מהן בושם = יסוד ביהמ"ק ובנין המזבח.
וְאֶצְבְּעֵתִי מוֹר עֲבָר - והאצבעות שלי היה עליהם בושם מור מתפשט = גמר בנין ביהמ"ק.
עַל כְּפֹת הַמְּנַעוּל - על הידית של הדלת = בנין חומות ירושלים.
ו. פִּתְחֵתִי אֲנִי לְדוּדֵי - פתחתי אני לבעלי את הדלת = חתמו ברית ללכת בדרך ה'.
וְדוּדֵי חִמַּק עֲבָר - ובעלי הסתובב והסתיר את עצמו ממני = בבית שני ה' לא שכן כמו בבית ראשון, הארון נגנז.
נִפְשִׁי יִצְאָה בְּדַבְרוֹ - הנפש שלי יצאה מרב געגועים כשהוא דבר אלי = כשלא היה נבואה.
בְּקִשְׁתִּיהוּ וְלֹא מִצְאֵתִיהוּ - חפשתי אותו ולא מצאתי אותו = האש לא היה על המזבח.
קִרְאֵתִיו וְלֹא עָנִי - קראתי לו והוא לא ענה לי = שלא היה אורים ותומים.
ז. מִצְאֵנִי הַשְּׂמֵרִים הַסְּבִיבִים בְּעִיר - מצאו אותי השומרים שמסתובבים בעיר = המלאכי תבלה.
הַכּוֹנֵי כְּפָעוֹנֵי - היכו אותי ופצעו אותי = החריבו את ארץ ישראל.
נִשְׂאוּ אֶת רִדְיֵי מַעְלֵי - לקחו את התכשיטים שלי מעלי.
שְׂמֵרֵי הַחֲמוֹת - השומרים על החומה = המלאכים ששמרו על ביהמ"ק לקחו אותו.
ח. הַשְּׂבַעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם - משביעה את מי שגר בסביבות ירושלים = המלאכים שמסובבים את ירושלים.
אִם תִּמְצְאוּ אֶת דוּדֵי - אם תמצאו את בעלי אהובי = אם תמצאו את ה'.
מֵה תִגִּידוּ לוֹ - רק תגידו לו את זה = מכל הצרות שהיה לי תגידו לו רק:
שְׁחֹלַת אֶהְבֶּה אֲנִי - שמרוב געגועים נחלתי = שקשה עלי פרדתו.
ט. מֵה דוּדֵךְ מִדוּד הַיָּפָה בְּנָשִׁים - במה חשוב בעלך משאר הנשים (איזה טובות הוא עשה לך).
מֵה דוּדֵךְ מִדוּד שְׂכָכָה הַשְּׂבַעְתָּנוּ - ובמה הוא כ"כ חשוב לך שככה השבעת אותנו.
י. דוּדֵי צַח וְאֲדוּם - דודי יש לו מראה לבן ואדמיונות מאוד יפה = מצות עשה ולא תעשה.
דְּגוּל מִרְבֶּבָה - יש לו דגל שהולך לפני עשר אלף איש ומושל עליהם = רבבות המלאכים שמשמשים את ה'.
יא. רֹאשׁוֹ כְּתָם פָּז הראש שלו יפה כמו זהב מיוחד = כסא הכבוד.
קִנְצוֹתַי תִּלְתְּלִים - השערות שלו מסולסלות ויפות = תלמידי חכמים.
שְׁחֹרוֹת פְּעוֹרָב - השער שחור כמו עורב = התי"ח משחירים פניהם כעורב מרוב עמל לימוד התורה.
יב. עֵינָיו כְּיוֹנִים - עיניו יפות כעיני יונים = המלאכים המשגיחים על בעלי התורה.
עַל אִפְיקֵי מַיִם - שמסתכלים על שבילי מים = שהם זכים כמו מעיין מים.
רְחִיצוֹת בְּחֵלֶב - רוחץ את עיניו בחלב = בעלי תשובה.
יִשְׁבּוֹת עַל מְלֵאת - העינים יושבות על מקומם לא מדי בפנים או בחוץ.
יג. לַחֲנוּ פְּעוּרוֹת הַבָּשָׂם מְגִדְלוֹת מְרַקְחִים - הלחיים שלו יפים ומסודרים כערוגות בושם שמגדלים אותה למרקחת של בושם.
שְׂפָתוֹתָיו שׁוֹשְׁנִים - השפתים שלו יפים כמו שושנים.
נְטָפוֹת מוֹר עֲבָר - נוטף מזה בושם מור שמתפשט ריחו = הנביאים שמתנבאים ועם ישראל לומדים את זה.
יד. יָדָיו גְּלִילֵי זָהָב - ידיו כמו גלגלי זהב = שני הלוחות.
מְמַלְאִים בְּתַרְשִׁישׁ - ובהם יושבים אבני תרשיש = עשרת הדברות.
מַעֲיֵו עֲשֵׂת שָׁן - בטנו יפה כמו שן של פיל = תרי"ג מצוות.

מְעַלְפֶת סְפִירִים - מעוטפת באבני ספיר = כל פרטי המצוות.

טו. שוֹקִי עֲמוּדֵי שֵׁשׁ - השוקים שלו יפים וחזקים כמו אבני שש.

מִיִּסְדִים עַל אֲדָנֵי פֶז - מבוססים על בסיס של זהב משובח = התורה מבוססת על יסודות חזקים.

מְרָאֵהוּ כְּלַבְנוֹן - הוא נראה יפה כמו הלבנון = המתבונן בתורה מוצא בה טעמים חדשים כמו יער.

בְּחֹר כְּאֲרָזִים - והוא מובחר משאר האנשים כמו הארזים שיותר טובים מכל העצים = חידושים מובחרים ויציבים.

טז. חֲפוּ מִמְתְּקִים - דבריו מתוקים ביופי המליצה.

וְכָלוּ מִחֲמַדִים וְכָל דְּבָרָיו נְחֻמָּדִים וְטוֹבִים = דברי התורה ישרים והכל בחסד וברחמים.

זֶה דוֹדֵי וְזֶה רְעֵי - כל השבחים האלו נאמרו בבעלי וחברי.

בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם - מי שגר בסביבות ירושלים (ולכן אני כ"כ חפצה בו).

פרק ו :

א. אֲנָה הֵלֶךְ דוֹדְךָ הִיפָה בְּנָשִים - שואלים אותה לאיזה מקום הלך דודך.

אֲנָה פָּנָה דוֹדְךָ וְנִבְקָשְׁנוּ עִמָּךְ - להיכן הלך נעזור לך לחפשו.

ב. דוֹדֵי יָרַד לָגְנוּ לְעָרוֹת הַבָּשָׂם - דודי הלך לגן שלו לשבילי הבושם = ה' הלך לגן עדן בין שורות הצדיקים.

לְרַעוֹת בְּגָנִים וְלִלְקֹט שׁוֹשָׁנִים - לרעות ולטייל בגן וללקוט משם שושנים = להשתעשע עם הצדיקים ללקוט מהם חידושי תורה.

ג. אֲנִי לְדוֹדִי - אני מחכה לדודי.

דוֹדֵי לִי - ודודי מחכה לי.

הֲרַעָה בְּשׁוֹשָׁנִים - שהוא רועה במקום נעים שיש שם שושנים.

ד. יִפָּה אֶתְּ רַעֲיָתִי כְּתַרְצָה אֶת יִפָה כמו עיר המלוכה של מלכי ישראל ששמה תרצה.

נְאֻה כִּירוּשָׁלַם - יפה כמו ירושלים.

אֲיֻמָה כְּנֻדְגָלוֹת - את מטלת אימה על רואיך כמו דגל מעל הרבה חילים, שהמחנה מפחיד.

ה. הִסְבִי עֵינֶיךָ מִנְּגִדֵי - תסובבי את עיניך הבוכיות = אל תבכי על הגלות.

שֶׁהֵם הֲרַהֲבֵנִי - שהם הגדילו את האהבה אליך = ועדין לא הגיע זמן הגאולה.

שְׁעָרְךָ כְּעָדָר הַעֲזִים - השער שלך יפה כמו עדר עיזים = כל אחד בעם ישראל חביב לפני ה'.

שְׁגָלְשׁוּ מִן הַגִּלְעָד - שדלגו בגלעד והשער שלהם הסתרק מהעצים ונראה מאוד יפה.

ו. שְׁנִיךָ כְּעָדָר הַרְחֵלִים שְׁעָלוּ מִן הַרְחֵצָה - השינים שלך יפות ולבנות כמו השער של הרחלים שהתרחצו.

שְׁכָלָם מִתְאַיְמוֹת - כל השינים שלמות.

וְשִׁכְלָה אֵין בָּהֶם - וחסרון אין בהם.

ז. כְּפָלַח הַרְמוֹן רִקְתָּךְ - כמו פלח חצי רימון נראה הפנים שלך = אפילו הריקים בעם ישראל מלאים מצוות כרימון.

מִבְּעַד לְצִמְתָּךְ - מתחת לקליעת שערך = עמי הארץ מתחת לתלמידי החכמים.

ח. שְׁשִים הֵמָּה מְלָכוֹת - למלך יש שישים מלכות = בני אברהם היו שישים.

שְׁמֹנִים פִּילֻגְשִים - ויש לו שמונים פלגשים = שמונים מבני נח עד אברהם.

וְעֵלְמוֹת אֵין מִסְפָּר - ונערות אין מספר יש לו = התפרדו למשפחות רבות אין מספר.

ט. אַחַת הִיא יוֹנְתֵי תִמְתֵי - אבל אשתי שיפה ושלמה יש רק אחת = אברהם אבינו.

אַחַת הִיא לְאֻמָה - היא יחידה לאמא שלה = יצחק שהיה בן יחיד.

בְּרָהּ הִיא לְיוֹלְדָתָהּ - נקיה וחביבה לאמה שילדה אותה = יעקב, ורבקה אוהבת את יעקב.

רְאוּהָ בְנוֹת וַיֵּאֱשְׁרוּהָ - כל הבנות משבחות אותה = משבחים את עם ישראל.

מְלָכוֹת וּפִילֻגְשִים וַיְהַלְלוּהָ - ראו אותה המלכות והפילגשים ומודים שהיא עולה על כולם.

י. מִי זֹאת הַנְּשִׁקָפָה כְּמוֹ שְׁחַר - (וכך משבחים אותה) מי זאת שנראית כמו כוכב השחר = יציאת מצרים.

יָפָה כְּלַבְנָה בְּרָהּ כְּחֻמָה - ויפה כמו הלבנה וצחה כמו השמש = קריעת ים סוף, מתן תורה.

אֲיֻמָה כְּנֻדְגָלוֹת - את מטלת אימה כמו מחנה צבא שיש להם דגל = דגלי המדבר.

יא. אֶל גֹּת אֲגוֹז יִרְדְּתִי - הוא אומר לה, ירדתי לגינת אגוז = ירדתי בתוך עם ישראל שנמשלו לאגוז בזמן הגאולה.

לְרְאוֹת בְּאֵבֵי הַנַּחַל - לראות בצמיחת פרי הנחל = תלמידי חכמים, שהתורה נמשלה למים.

לְרְאוֹת הַפְּרָחָה הַגָּפֶן - לראות האם יש פרחים לגפן = בעלי חכמים (אין מחכים).

הַנְצוּ הַרְמוֹנִים - האם הרימונים הוציאו פרחים = בעלי מצוות שמלאים כרימון.
יב. לא ידעתי - לא שמתי לב = לא שמה לב שה' מוציא אותה מהגלות.
נפשי שמתני - אוהב נפשי שם אותי.
מרכבות עמי נדיב - במרכבה של חשובי העם.

פרק ז' :

א. טובי טובי השולמית - תחזרי בת ירושלים = תחזרו מהגלות.
טובי טובי ונחזה בך - תשובי ונראה אותך = תשובי ואשכון בתוכך.
מה תחזו בשולמית - איזה מעלות יש לה = איזה מעלות יש לעם ישראל.
במחלת המחננים - שהיא כמו סיבוב וריקוד של מחנה = חנית עם ישראל במדבר.
ב. מה יפו פעמך בנעלים - כמה יפה רגליך בתוך הנעלים = כמה יפה שהלכת ונעלת עצמך בבתי כנסיות.
בת נדיב - בת של חשוב = להתפלל תפילות שהתקינו האבות.
חמוקי ירכיך - ההיקף של הירך = מסתירים עצמם ללמוד תורה כמו ירך שזה בסתר.
כמו חלאים - יפה כמו תכשיט = מתיגעים להבין את התורה.
מעשה ידי אמן - שאמן מומחה עשה את זה = לוחות הברית שה' עשה אותם.
ג. שררך אגן הסהר - הטבור שלך כמו עגול של מים (עשוי משיש שרוחצים בו) = הסנהדרין שיושבים בעיגול.
אל יחסר המזג - לא יחסר הלחות (המים) משם = שלא זזים ממקומם.
בטנד ערמת חטים - הבטן שלך כמו ערמה של חטים = שכולם צריכים לשאול אותם כמו שצריך חיטים.
סוגה בשושנים - מוקפת שושנים = מוקפת מצות עשה ולא תעשה.
ד. שני שדיך פשני עפרים תאמי צביה - שני השדים שלך כמו שני ילדי צביה תאומים = נשיא ואב בית דין ששניהם שוין.
ה. צנאך כמגדל השן - הצואר שלך יפה כמו מגדל שעשוי משן פיל = שירת הלויים שקולם חזק.
עיניך ברכות בחשבון - עיניך צלולות וזכות כמו הברכות בעיר שומרון = הנביאים.
על שער בת רבים - שזה בשער שהרבה אנשים שותים מזה = שעם ישראל לומדים דבריהם.
אפך כמגדל הלבנון - האף שלך נראה יפה מרחוק כמו מגדל הלבנון = הכהנים שמקטירים לה'.
צופה פני דמשק - שרואים אותו עד דמשק.
ו. ראשך עליך כפרמל - הראש שלך נראה מרחוק כמו הר הכרמל = המלך.
ודלת ראשך כארגמן - קליעת השער שלך יפה כמו בגדי ארגמן = התלמידי חכמים.
מלך אסור ברהטים - המלך רוצה להיות קשור ומחובר לתלילים שלך = השם רוצה להתחבר עם עם ישראל.
ז. מה יפית ומה נעמית - כמה את יפה ונעימה = כמה את יפה ביראת ה' וללכת בדרכיו.
אהבה פתענוגים - וכמה טוב להתענג באהבתך = ובאהבת ה'.
ח. זאת קומתך דמתה לתמר - מראה קומתך נראה כמו אילן דקל = עבודת ה' עומדת בקומה זקופה לקיים המצוות.
ושדיך לאשפלות - והשדים שלך נראה כמו אשכול = התורה תלויים בה מצוות עשה ולא תעשה.
ט. אמרתי אעלה בתמר - (הגויים אומרים לה) חשבתי שאעלה בעץ התמר = נדבק כמוכס בה'.
אחזה בסנסניו - אחוז בענפי הדקל.
ויהיו נא שדיך כאשפלות הגפן - השדים שלך יהיו כמו אשכול של ענבים = שתשפיעי עלינו גם מהתורה.
וריח אפך כתפוחים - וריח אפך יהיה כמו ריח תפוחים = שהקרבנות יעלו ריח גם עלינו ויכפרו עלינו.
י. וחפך כנין הטוב - ובחידך שלך יש יין משובח = והכל כי אנחנו רואים שיש לך את התורה שבכתב.
הולך לדודי למישרים - שדודי אוהב את היין והולך למישרים = תורה שבעל פה.
דובב שפתי ישנים - יין כ"כ טוב שאפילו ישנים מדברים מכוחו = אפילו צדיקים בגן עדן עוסקים בתורה.
יא. אני לדודי ועלי תשוקתו - אני מיוחדת לדודי ועלי אהבתו = אפילו שהגויים גם רוצים להתקרב אבל רק אני לדודי.
יב. לכה דודי נצא השדה - בא דודי נצא לשדה = בא תראה את המעלות של עם ישראל, בעלי מצות עשה.
נלינה בכפרים - נישן בכפר = אנשים שזהירים בלא תעשה.
יג. נשפיימה לכפרים - נקום לראות את הכרמים = תינוקות של בית רבן.

נִרְאָה אִם פְּרָחָה הַגֶּפֶן - נראה אם הגפן הוציאה פרחים = בעלי מקרא.

פֶּתַח הַסִּמְדָר - הפרחים נפתחו ונהיו סמדר = בעלי משנה.

הִנְצוּ הַרְמוֹנִים - הרמון הוציא פרח וגמר להתבשל = בעלי גמרא.

שָׁם אֶתְּוּ אֶת דְּדִי לָךְ - שם אני אראה לך את אהבתי.

יִדְהוּדָאִים נָתְנוּ רִיחַ - הדודאי תאנים הטובים והרעים הריחו טוב = הצדיקים והרשעים חזרו בתשובה.

וְעַל פִּתְחֵינוּ כָּל מְגִדִים - ועל הפתח שלנו יש כל סוגי פרות משובחים = מקרא, משנה, גמרא.

חֲדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים - פירות חדשים וישנים = תורה שמתחדשת בכל דור ומה שקבלנו בהר סיני.

דוּדֵי צְפַנְתִּי לָךְ - דודי, שמרתי את זה בשבילך.

פֶּרֶק ח':

א. מִי יִתְנֶךָ כָּאֵחַ לִי - הלואי שתהיה כמו אח קטן = כמו בזמן האבות.

יִזְכֶּךָ שְׂדֵי אָמִי - שהוא עדיין יונק = בזמן יוסף.

אֲמַצְאֲךָ בַּחוּץ אֲשָׁקֶךָ - שאז אם אמצאך בחוץ אוכל לנשק אותך = בגלות מצרים, אשקך = בהר סיני.

גַּם לֹא יִבְוֹז לִי - ולא יבז אותי על זה = בלוחות שניים.

ב. אֲנַהְגֶּךָ אֲבִיאֲךָ אֶל בֵּית אָמִי תִלְמַדְנִי - אוליד ואביא אותך אל בית אמי שתלמד אותי איך אתרצה לך = במדבר,

אביאך = ארץ ישראל, תלמדני בזמן השופטים.

אֲשָׁקֶךָ מִיַּיִן הַרְקַח - ושם אשקך מיין המעורב בבשמים = בית ראשון.

מֵעֵסִיס רְמִינִי - מהמיץ של רמונים סחוטים = בית שני.

ג. שְׂמָאלוֹ תַּחַת רֵאשִׁי - שם את יד שמאל מתחת לראשי = השמירה על עם ישראל.

וַיִּמְיֵנוּ תַּחֲבֻקְנִי - וחבק אותי ביד ימינו = האהבה שה' שוכן בתוכנו.

ד. הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם - היא משביעה את מי שגר בסביבות ירושלים.

מֵה תַעֲרִירוֹ וּמֵה תַעֲרָרוֹ - שלא יעוררו את הפסקת האהבה.

אֶת הָאֱהָבָה עַד שְׁתַּחֲפֵץ - בעוד שה' חפץ בי.

ה. מִי זֹאת עֲלָה מִן הַמִּדְבָר - כולם יתמהו מי זאת שעולה מהמדבר = הגויים יתמהו בזמן הגאולה שיוצאים

מהגלות.

מִתְרַפֶּקֶת עַל דְּוִדָה - מתחברת עם דודה = אפילו במדבר "לכתך אחרי במדבר" ובטחו בה'.

תַּחַת הַתְּפֹחַ עוֹרֶרְתִּיךָ - תחת עץ התפוח עוררתי אהבתך אלי = מהזמן שהכירו אותך בעולם אני עבדתי אותך.

שְׁמָה חֲבַלְתָּךְ אֲמַן שְׁמָה חֲבַלָה יִלְדְתָךְ - שם ילדה אותך אמך.

ו. שִׁימְנִי כַחוֹתֶם עַל לֶבֶךָ - תזכר אהבתך אלי ושים על לבך כמו חותמת שלא מסירים אותה מהיד.

כַּחוֹתֶם עַל זְרוּעֶךָ - ושים אהבתך אלי על זרועך שתראה אותה תמיד.

כִּי עֲזָה כַּמְנוֹת אֱהָבָה - כי אהבתך אלי חזקה כמו אהבת הנפש לגוף בשעת מיתה.

קֶשֶׁה כְּשֹׂאֵל קִנְיָה - הקנאה שמקנאה שעוזב אותה כל כך קשה כמוי הירידה לקבר.

רְשָׁפִיהָ רִשְׁפֵי אֵשׁ שְׁלֵהֲבַתֶּיהָ - בעירת האהבה כמו גחלת של אש גדולה.

ז. מִיִּם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לִכְבוֹת אֶת הָאֱהָבָה - הרבה מים לא יוכלו לכבות את האהבה = בין ה' לעם ישראל.

וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטַפוּהָ - מים זורמים לא יוכלו לשטוף ולכבות את האהבה.

אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בְּאֱהָבָה - אם יתן איש את כל עושרו לבטל את האהבה.

בּוֹז יִבְוֹז לוֹ - יבזו אותו שלא מבין שאי אפשר לבטל את האהבה בין ה' לעם ישראל.

ח. אַחוֹת לָנוּ קִטְנָה - יש לנו אחות קטנה = (המלאכים אומרים לה') עם ישראל.

וְשָׂדִים אֵין לָהּ - לא גדלו לה שדים = לא הגיע זמן הגאולה.

מֵה נַעֲשֶׂה לְאַחֲתָנוּ - איך נעזור לה.

כִּיּוֹם שִׁדְבָר בָּהּ - בזמן שהגויים ירצו לעשות לה צרות.

ט. אִם חוֹמָה הִיא - אם היא שומרת על עצמה כמו חומה = שלא נכשלת בעונות.

נִבְנְהָ עֲלֶיהָ טִירַת כְּסָף - נבנה מסביבה ארמון עם כסף = נשמור עליה ונבנה את ירושלים.

וְאִם דָּלַת הִיא - אם היא כמו דלת שנפתחת = שנכשלת בעונות.

נִצּוֹר עֲלֶיהָ לוח אֶרֶז - נשים על הדלת שלה לוח של ארז שירקב.

י. אֲנִי חוֹמָה - אני כמו חומה = עם ישראל עונים לה' אנחנו שמורים מעוונות.

וְשָׂדֵי פִּמְגְדָּלוֹת - והשדים שלי כמו מגדל = בתי כנסיות ובתי מדרשות שלומדים בהם תורה.
אִז הָיִיתִי בְּעֵינָיו פְּמוֹצָאֵת שְׁלוֹם - כשאמרתי לו זאת מצאתי חן בעיניו.
י.א. כָּרָם הָיָה לְשִׁלְמָה בְּבַעַל הַמּוֹן - לשלמה היה כרם במקום שנקרא בעל המון = עם ישראל היו לה' בירושלים.
נָתַן אֶת הַכָּרָם לְנֹטָרִים - נתן את הכרם לשומרים = מסר אותם בידי אדונים קשים בגלות.
אִישׁ יָבֵא בְּפָרְיוֹ אֶלְף כֶּסֶף - כל אחד מביא מהפירות אלף כסף = גובים מעם ישראל הרבה מס.
י.ב. כָּרָמִי שְׁלִי לְפָנַי - כשיבא לבדוק את הכרם = שהשם ישב במשפט לעתיד לבוא.
הָאֶלְף לְךָ שְׁלֵמָה - האלף כסף נחזיר לך = כל אחד רוצה להחזיר מה שלקח מעם ישראל.
וּמְאֵתָיִם לְנֹטָרִים אֶת פְּרִיּוֹ - ועוד נוסיף מאתיים למי ששמר את הפרות = עוד נוסיף כסף לתלמידי חכמים.
י.ג. הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגִנָּיִם - מי שיושבת בגן = שיושבים בבתי מדרש.
חֲבָרִים מְקַשְׁיָבִים לְקוֹלְךָ הַשְּׂמִיעֵנִי - חברים באים לשמוע קולך תשמיעי לי את קולך = המלאכים באים לשמוע את קולך תשמיעי להם.
י.ד. בְּרַח דְּוָדִי - ברח דודי = תצא מהר מהגלות.
וּדְמָה לְךָ לְצָבִי אוֹ לְעֹפֵר הָאֵילִים - ותהיה כמו צבי או איל קטן = תמהר כמוהם לגאול אותנו.
עַל הָרֵי בְּשָׂמִים - ותבא להרי בושם = ותבא להר המוריה ותבנה את בית המקדש.
במהרה בימינו אמן
